

Den franske Alderdomsunderstøttelse.

Med den d. 5. April 1910 vedtagne »Loi sur les retraites ouvrières et paysannes« har Frankrig sluttet sig til de Lande, hvor Statsmagten ved Forsikrings-
tvang eller Statspensionering søger at betrygge de arbejdende Klassers Alderdom. Lovforslaget har været til Behandling siden 1899, da Ministeriet Waldeck-Rousseau forelagde det for Deputeretkammeret. I Februar 1906 vedtoges det og oversendtes til Senatet; fra 6. Marts 1906 til 2. April 1909 laa det i en Kommission, og kun ved at øve stærkt Tryk paa Senatet lykkedes det Regeringen at faa Loven igennem — umiddelbart før de nye Valg til Deputeretkammeret. Selve Diskussionen kunde naturligvis ikke byde paa noget nyt; de Indvendinger, der fremførtes, er at træffe alle Vegne, hvor der er Tale om moderne Sociallovgivning og falder almindeligvis i tre Grupper.

Den Gruppe, der omfatter de social-etiske Indvendinger, er særlig præget af Frygten for, at de, der kommer til at nyde godt af Lovens Begunstigelser eller underkastes dens Tvangsbestemmelser, skal miste den personlige Ansvarsfølelse og derigennem baade Modstandsevne og Karakterfasthed; medens den anden

Den franske Alderdomsunderstøttelse.

Med den d. 5. April 1910 vedtagne »Loi sur les retraites ouvrières et paysannes« har Frankrig sluttet sig til de Lande, hvor Statsmagten ved Forsikrings-
tvang eller Statspensionering søger at betrygge de arbejdende Klassers Alderdom. Lovforslaget har været til Behandling siden 1899, da Ministeriet Waldeck-Rousseau forelagde det for Deputeretkammeret. I Februar 1906 vedtoges det og oversendtes til Senatet; fra 6. Marts 1906 til 2. April 1909 laa det i en Kommission, og kun ved at øve stærkt Tryk paa Senatet lykkedes det Regeringen at faa Loven igennem — umiddelbart før de nye Valg til Deputeretkammeret. Selve Diskussionen kunde naturligvis ikke byde paa noget nyt; de Indvendinger, der fremførtes, er at træffe alle Vegne, hvor der er Tale om moderne Sociallovgivning og falder almindeligvis i tre Grupper.

Den Gruppe, der omfatter de social-etiske Indvendinger, er særlig præget af Frygten for, at de, der kommer til at nyde godt af Lovens Begunstigelser eller underkastes dens Tvangsbestemmelser, skal miste den personlige Ansvarsfølelse og derigennem baade Modstandsevne og Karakterfasthed; medens den anden

Gruppe Indvendinger er økonomiske og tager deres Udgangspunkt i de altfor store Byrder, der paalægges Samfundet og især de socialt bedrestillede Klasser ved disse kostbare Love. Endelig er der i tredje Gruppe alle de etiske Indvendinger, der ikke har Mod til at bekende Kulør som økonomiske*), og som i Frankrig yderligere støttedes af Omsorgen for den individuelle Frihed, der ikke maatte krænkes af nogen Forsikrings- tvang, saalidt som ydmyges ved nogen betinget Statsgave. Paul Louis siger om Forhandlingerne (Juliheftet 1910 af Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik): »Forslaget optog det franske Parlament meget stærkt. Sikkert vilde man ikke uafkortet tilstaa det industrielle, det kommercielle og Landproletariatet de Pensioner, som nu i saa lange Tider var lovede dem, men man vilde finde en Form, der uden at paalægge Arbejdsgiverne og Staten mer end et Minimum af Udgifter, kunde tyde paa reformatorisk Iver. For største Delen var alle disse Manøvrer kun Valgflæsk; det radikale Parti var klar over, at det uigenkaldelig vilde miste de Arbejdermasser, der hidtil havde fulgt det, naar det endnu en Gang vilde udsætte Vedtagelsen af denne af alle Ministerier i en Aarrække lovede Lov«. Og saa lykkedes det altsaa Ministeriet Briand at faa gjort det 11 Aar gamle Lovforslag til Lov.

I Modsætning til den danske og engelske**) Form for Alderdomsunderstøttelse, der fremtræder som en af visse Betingelser afhængig Statsgave, har den fran-

*) Jfr. iøvrigt: Cordt Trap, Den 8de internationale Arbejderforsikringskongres i Rom, Nationaløkonomisk Tidsskrift 1909, S. 160 ff.

**) Jfr. om denne Cordt Trap, l. c.

ske Lov med sin Forsikringstvang og sit Statstilskud aabenbart haft den tyske »Invaliditäts- und Altersversicherung« til Forbillede. Den franske Lovs Hovedbestemmelser er følgende:

Alle Lønarbejdere (med under 3000 francs i aarlig Indtægt) hos private, saavel som Statens og Kommuneris ikke-fastansatte Lønarbejdere skal kunne nyde godt af Lovens Bestemmelser om en Alderdomsunderstøttelse. Denne Understøttelse tilvejebringes ved Arbejdernes og Arbejdsgivernes tvungne, ligestore Indbetalinger saavel som ved Statens Tilskud. De aarlige Indbetalinger udgør 9 francs for Mænd, 6 francs for Kvinder og $4\frac{1}{2}$ francs for Personer, der er under 18 Aar gamle, eller henholdsvis 3, 2 og $1\frac{1}{2}$ Centimer pr. Arbejdsdag. For hver Arbejder indbetales der saaledes aarlig 18, 12 og 9 francs. Arbejdsgiverens Bidrag paahviler udelukkende ham. Enhver Overenskomst i modsat Retning er magtesløs (nulle de plein droit). — Indbetalingerne i Henhold til denne Lov kan enten finde Sted hos en nyoprettet Afdeling af den allerede eksisterende Statsanstalt: Caisse nationale des retraites pour la vieillesse, eller hos Kommunernes, Arbejdsgivernes eller Arbejdernes i dette Øjemed oprettede Kasser*), der desuden kan autoriseres til at tegne Alderdomsunderstøttelsesforsikring**), som giver Ret til Statstilskuddet. Det fastsættes ved Dekret, hvordan denne Forsikring nærmere skal ordnes.

Med Hensyn til Opkrævning af Bidragene gælder

*) Understøttelsesbeløbet vil da være at beregne efter den herskende Rentefod og Caisse nationales Dødelighedserfaringer.

**) Dette gælder ogsaa forskellige Forsikrings- og Understøttelses-selskaber.

den Bestemmelse, at Arbejdernes Bidrag tages af deres ikke udbetalte Løn, og at hver Arbejder har et Kort, der ved paaklæbte Mærker viser, at Bidraget saavel fra ham som fra hans Arbejdsgiver er betalt. Den Arbejdsgiver eller Arbejder, ved hvis Fejl Indbetalingen af Bidraget og saaledes Paaklæbningen af disse Mærker ikke har fundet Sted, ifalder en Bøde, der svarer til det samlede Beløb af de forsømte Indbetalinger. Bøden tilfalder vedkommende Kasses Reservefond. — De der godtgør, at de betaler Kontingent til et gensidigt Understøttelsesselskab, eller paa anden Vis har sikret deres Alderdom, saavel som de, der beviser at have sluttet Kontrakt om Køb eller Opførelse af en Arbejderbolig eller om Erhvervelse af en Jordlod, kan faa Tilladelse til at anvende de tvungne aarlige Bidrag til disse Formaal, medens de stadig bevarer Retten til Arbejdsgivernes og Statens Tilskud.

Statens livsvarige Tilskud er fastsat til 60 francs om Aaret, at regne fra det 65de Aar. For at kunne nyde godt af dette Tilskud maa den forsikrede afgive Bevis for at have betalt sit aarlige Bidrag 30 Gange. Har han kun betalt imellem 15 og 30 aarlige Bidrag, bliver Statstilskuddet forholdsvis saa meget mindre. De to Aar, der beslaglægges af den tvungne Militærtjeneste, tæller med som Bidragsaar. Det maa modsætningsvis kunne slutes, at de der har betalt færre end 15 Bidrag intet Statstilskud faar. Det kan i denne Sammenhæng nævnes, at der er truffet Forholdsregler til (ved et Statstilskud paa over 60 francs) at holde dem skadesløse, der ved Lovens Ikrafttræden er saa gamle, at de ikke selv kan naa at skaffe den normerede Sum tilveje gennem deres aarlige Bidrag.

Medens som nævnt den Alder, hvori Understøttelsen begynder at forfalde, er 65 Aar, kan man fra 55-Aars Alderen forlange, at Udbetalingerne skal begynde. Man faar da saa meget mindre, ikke blot paa Grund af det mindre Antal Bidrag, men ogsaa fordi Stats-tilskuddet i saa Fald reduceres.

Hvis en forsikret dør, forinden Udbetalingen af Alderdomsunderstøttelsen er begyndt, og efter at mindst tre Femtedele af hans Bidrag er betalte, tilstaas der de af hans Børn, der endnu ikke er fyldt 16 Aar, et Beløb hver paa 50 francs om Maaneden i 6 Maaneder, hvis der er 3 eller flere Børn, men kun i 5 Maaneder, hvis Børnenes Antal er 2, og i 4 Maaneder, hvis der kun er efterladt 1 Barn. Hvis den afdøde kun efterlader sig en Enke, men ingen Børn paa under 16 Aar, faar Enken 50 francs om Maaneden i 3 Maaneder. — Denne Bestemmelse har et dobbelt Formaal. Dels søger den at hjælpe den mest, der trænger mest, idet den giver Enken med et større Antal uforsørgede Børn en forholdsvis større Understøttelse end hende, der kun har faa; dels sætter den indirekte en Præmie paa den større Børneflokk.

For saa vidt en i Henhold til denne Lov forsikret Arbejder bliver invalid, har han uden Hensyn til den Alder, han er i, Ret til, at Alderdomsunderstøttelsen straks træder i Kraft for hans Vedkommende, idet hans indbetalte Bidrag likvideres og Staten tilskyder 60 francs om Aaret. Dog maa den hele Understøttelse i dette Tilfælde ikke overstige 360 francs om Aaret, Stats-tilskuddet indbefattet.

De hidtil anførte Bestemmelser har ikke omfattet Underklasserne paa Landet saa lidt som Haandværks-

folk og smaa selvstændige Næringsdrivende. Om disse gælder der særlige Bestemmelser, hvoraf Hovedpunkterne er følgende:

Husmænd og Indsiddere, Fæstere, Landarbejdere, Haandværkere og smaa selvstændige Næringsdrivende kan, hvis de ønsker det (facultativement), indskyde aarlige Bidrag i en af de ovenfor nævnte Kasser eller autoriserede Selskaber*). Med Undtagelse af Fæsterne, for hvem det aarlige Bidrag maa ligge mellem 6 og 9 francs, og til hvis Fordel den paagældende Ejer skal indbetale et ligesaa stort aarligt Beløb, kan Personer i de øvrige Grupper indbetale mindst 9 og højst 18 francs om Aaret. (De er jo alene om Bidragene). Hertil giver Staten aarligt et Bidrag, der svarer til en Tiendedel af de indbetalte Beløb. Dog maa den Del af Understøttelsesbeløbet, der stammer fra Statstilskuddet, ikke til sin Tid overstige 60 francs. Af disse Bestemmelser kan foruden de ovenfor nævnte Grupper tillige Lønarbejdernes ikke-lønnede Hustruer og Enker saavel som Lønarbejdere med mellem 3000 og 5000 francs i aarlig Indtægt nyde godt.

Loven opretter et Alderdomsunderstøttelsesraad (conseil supérieur des retraites ouvrières et paysannes), der skal behandle Tvivlsspørgsmaal, og da man finder sig paa ukendt Grund, er mangt og meget henvist til Fastsættelse ved Dekret.

Hvor meget hver enkelt faaar, vil naturligvis afhænge af, hvor mange Bidrag han har betalt. Men hvis man regner med, at han i 30 Aar har betalt 9

*) For saa vidt disse Grupper beskæftiger Lønarbejdere, er de dog underkastede Forpligtelsen til som Arbejdsgivere at bidrage til deres Arbejders Alderdomsunderstøttelse.

francs aarlig, vil dette Beløb (sammen med det tilsvarende fra Arbejdsgiveren) i Løbet af Aarene med 3 $\frac{0}{10}$ Rente give 858 francs. For dette Beløb vil en 65-aarig, under Forudsætning af at Renten er 3 $\frac{0}{10}$, kunne faa en aarlig Livrente paa c. 100 francs — sammen med Statstilskuddet altsaa c. 160 francs. Dette er under Forudsætning af, at det laveste Antal Bidrag, der giver Adgang til fuld Statsunderstøttelse, er betalt. I den ovenfor omtalte Afhandling af Paul Louis regnes der med et gennemsnitligt Alderdomsunderstøttelsesbeløb paa c. 330 francs, hvilket Beløb en i sin Tid normalt beskæftiget Arbejder altsaa skulde kunne oppebære.

Hvor meget Loven vil komme til at koste Statskassen, er det naturligvis vanskeligt at vide. Den franske Finansminister, Georges Cochery, erklærer i et Interview med »Le Matin« d. 20. September 1910, at naar Loven er traadt helt i Kraft, vil det aarlige Statstilskud sandsynligvis komme til at beløbe sig til mindst 120 Mill. francs (86 Mill. Kr.). I England udgør Statens Udgifter ved Alderdomsunderstøttelsen c. 150 Mill. Kr., i Tyskland udgør Rigets Tilskud til Invaliditets- og Alderdomsforsikringen 45 Mill. Kr., og i Danmark beløber Statens og Kommunernes samlede Udgifter til Alderdomsunderstøttelsen sig til c. 9 Mill. Kr. aarlig.

E. C.